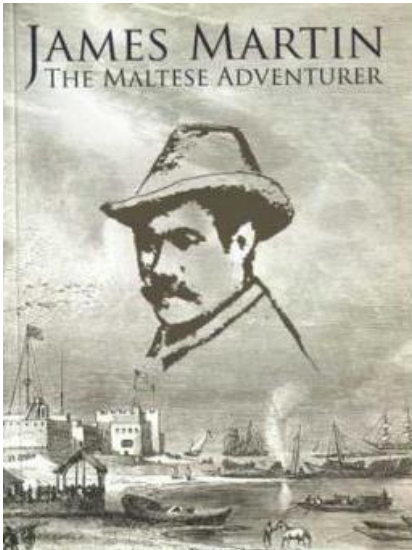

B. Aqra dan it-tagħrif fuq:

James Martin L-Esploratur Malti tal-Afrika

Žgur li smajtu bl-esploraturi Kristoforu Kolombu u Marco Polo li skoprew pajjiżi u kontinenti sħaħ. Imma forsi ftit jafu li kien hemm ukoll Maltin li saru esploraturi famużi. Wieħed minn dawn kien James Martin.

James Martin twieled il-Marsa fl-1857. Missieru kien jaħdem fuq il-baħar. Meta kien żgħir, James beda jmur l-iskola u kien intelligenti ħafna. Izda ta' seba' snin kellu jieqaf minħabba li kien ibati bid-dislessja u ma setax jitgħallem daqs sħabu. James beda jqatta' ħafna ħin il-Port il-Kbir iħares lejn il-vapuri deħlin u ħerġin. Hemmhekk beda jiltaqa' ma' ħafna baħrin u mingħandhom kien jisma' stejjer fuq artijiet tal-għageb. Sab xogħol ma' ħajjat tal-qluġħ tad-dgħajjes. Izda ma tantx beda jaqla' flus u għalhekk, meta għalaq is-sittax, James daħal baħri mal-flotta Ingliża. Hekk seta' jaqta' xewqtu u jdur il-pajjiżi tad-dinja li tant kien jisma' dwarhom.

Il-ħajja fuq il-baħar hija mimlija perikli. Fil-fatt, James Martin kien se jitlef ħajtu darbtejn meta l-vapuri li kien fuqhom inqabdu fil-maltemp u għerqu. Imma fiż-żewġ okkażjonijiet kien xortih tajba u ġie salvat.

... aqleb wara

Waqf wiehed mill-vjaġġi, James żar l-Afrika u baqa' msaħħar bil-ġmiel tagħha. Għalhekk iddeċieda li jibda jgħix hemm. Huwa wera l-intelligenza tiegħu meta beda jitgħallem malajr il-lingwi differenti tal-post minkejja li ma kienx jaf skola. Għamel ukoll ħafna ħbieb Afrikani, fosthom kapijiet ta' rħula u tribujiet li kienu jħobbuh ħafna minħabba l-karattru ferrieħi u dħuli li kellu.

Jum minnhom, James Martin iltaqa' mal-esploratur Inġliż Joseph Thomson. Dan stiednu jmur miegħu biex jesploraw biċċa art kbira bejn il-Muntanja Kilimanjaro u l-Għadira Victoria. Kien vjaġġ twil u perikoluż għax f'dawn l-artijiet kienu jgħixu l-Maasai, tribù Afrikan ta' ġellieda ħorox. Il-vjaġġ ħadilhom sittax-il xahar u kellhom bosta avventuri. Imma fl-aħħar irnexxielhom itemmu l-vjaġġ tagħhom qawwijin u sħaħ.

Wara dan il-vjaġġ, James iddeċieda li jieqaf mix-xogħol. Imma ħafna negozjanti bdew imorru għandu jitolbuh imur magħhom fuq vjaġġi twal f'dawn l-artijiet. B'kollox James Martin għamel mat-23 vjaġġ fl-artijiet perikolużi tal-Maasai. James Martin iżżewweġ lit-tifla ta' tabib Portugiż fl-1898. Ma nafux ħafna fuq il-familja tiegħu iżda wara ħafna żmien huwa telaq mill-Afrika u mar jgħix il-Portugall għand il-qraba ta' martu. Huwa qatt ma reġa' rifes Malta u miet fl-1925 u jinsab midfun f'Liżbona, il-Portugall.

- TMIEM IS-SILTA -